

ที่ นร ๑๒๐๖/๗ ๕



สำนักงาน ก.พ.ร.  
ถนนพิษณุโลก กทม. ๑๐๓๐๐

พฤษภาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขอรื้อเกี่ยวกับการแต่งตั้งผู้รักษาราชการแทนตามมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

เรียน ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

อ้างถึง หนังสือสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ กษ ๐๒๐๒/๑๐๖๖  
ลงวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้มีหนังสือไปยังสำนักงาน ก.พ.ร. แจ้งข้อเท็จจริงว่า ตามกรอบอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ของสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสมุทรสาคร มีข้าราชการจำนวน ๘ อัตรา ปัจจุบันนอกจากเกษตรและสหกรณ์จังหวัดแล้ว มีข้าราชการในสังกัดดำรงตำแหน่งระดับชำนาญการเพียง ๑ ราย ส่วนที่เหลือดำรงตำแหน่งระดับปฏิบัติการ และมีบางกรณีที่เกษตรและสหกรณ์จังหวัดและผู้รักษาราชการแทนมีความจำเป็นต้องไปปฏิบัติราชการนอกพื้นที่จังหวัดสมุทรสาคร หรือฝึกอบรมพร้อมกัน จากข้อเท็จจริงดังกล่าว สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงขอหารือว่าการแต่งตั้งให้ข้าราชการจากส่วนราชการอื่นในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นผู้รักษาราชการแทนเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสมุทรสาคร ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งเกษตรและสหกรณ์จังหวัดหรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้สามารถกระทำได้ตามมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม หรือไม่ และหากไม่สามารถดำเนินการได้แล้ว จะสามารถดำเนินการได้ในกรณีใด ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

ขอเรียนว่า สำนักงาน ก.พ.ร. ได้นำข้อหาดังกล่าวเสนอคณะอนุกรรมการพัฒนาระบบราชการเกี่ยวกับการตีความและวินิจฉัยปัญหากฎหมายในการบริหารราชการแผ่นดินพิจารณาในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ แล้วเห็นว่า โดยที่บทบัญญัติมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม บัญญัติว่า “การเป็นผู้รักษาราชการแทนตามพระราชบัญญัตินี้ไม่กระทบกระเทือนอำนาจนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีเจ้าสังกัด ปลัดกระทรวง หรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่าปลัดกระทรวง ปลัดทบวง อธิบดีหรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่าอธิบดี ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาที่จะแต่งตั้งข้าราชการอื่นเป็นผู้รักษาราชการแทนตามอำนาจหน้าที่ที่มีอยู่ตามกฎหมาย” นั้น หมายความว่า การแต่งตั้งผู้รักษาราชการแทนที่พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม กำหนดนั้น ย่อมไม่กระทบกระเทือนถึงอำนาจของนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีเจ้าสังกัด ปลัดกระทรวง หรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่าปลัดกระทรวง ปลัดทบวง อธิบดีหรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่า ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาที่จะแต่งตั้งข้าราชการอื่นให้เป็นผู้รักษาราชการแทนตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายอื่นกำหนด บทบัญญัติในมาตราดังกล่าวจึงไม่ใช่บทบัญญัติที่ให้อำนาจนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีเจ้าสังกัด ปลัดกระทรวงหรืออธิบดีที่จะแต่งตั้งข้าราชการอื่นเป็นผู้รักษาราชการแทนเพียงแต่ไม่ตัดอำนาจของผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวในการแต่งตั้งข้าราชการอื่นเป็นผู้รักษาราชการแทนที่กฎหมายอื่นนอกจากพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติมบัญญัติให้อำนาจไว้เท่านั้น ฉะนั้น หากในพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔

และที่...

และที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้กำหนดให้ผู้ใดมีอำนาจแต่งตั้งผู้รักษาราชการแทนแล้ว นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี เจ้าสังกัด ปลัดกระทรวง หรืออธิบดีจะแต่งตั้งข้าราชการอื่นเป็นผู้รักษาราชการแทนได้เพียงเท่าที่กฎหมายบัญญัติให้อำนาจไว้เท่านั้น

โดยที่มาตรา ๔๗ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม บัญญัติว่า “ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งเลขานุการกรมตาม มาตรา ๓๓ วรรคหนึ่ง หรือหัวหน้าส่วนราชการตามมาตรา ๓๓ วรรคสอง หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้อธิบดีแต่งตั้งข้าราชการในกรมคนหนึ่ง ซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าหัวหน้ากองหรือเทียบเท่า เป็นผู้รักษาราชการแทน” ดังนั้น ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัด หรือมีแต่ไม่อาจ ปฏิบัติราชการได้ อธิบดีจึงต้องแต่งตั้งข้าราชการในกรมคนหนึ่ง ซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าหัวหน้ากองหรือ เทียบเท่า เป็นผู้รักษาราชการแทนผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว ตามมาตรา ๔๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบ บริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ทั้งนี้ คำว่า “ข้าราชการในกรมคนหนึ่งซึ่งดำรง ตำแหน่งไม่ต่ำกว่าหัวหน้ากองหรือเทียบเท่า” นั้น หมายความว่าข้าราชการในกรมทุกประเภทซึ่งดำรง ตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่งดังต่อไปนี้ เป็นผู้รักษาราชการแทนได้ คือ

๑. ตำแหน่งประเภทบริหาร ได้แก่ ระดับต้นหรือระดับสูง
๒. ตำแหน่งประเภทอำนวยการ ได้แก่ ระดับต้นหรือระดับสูง
๓. ตำแหน่งประเภทวิชาการ ได้แก่ ระดับชำนาญการ ระดับชำนาญการพิเศษ ระดับเชี่ยวชาญ หรือระดับทรงคุณวุฒิ หรือ

๔. ตำแหน่งประเภททั่วไป ได้แก่ ระดับชำนาญงาน ระดับอาวุโส หรือระดับทักษะพิเศษ

เมื่อกรณีนี้ปรากฏข้อเท็จจริงว่า ในปัจจุบันนี้สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งเป็นส่วนราชการในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีเจ้าหน้าที่จำนวน ๘ อัตรา ได้แก่ เกษตรและสหกรณ์จังหวัด ข้าราชการในสังกัดดำรงตำแหน่งระดับชำนาญการ ๑ ราย และข้าราชการ ที่ดำรงตำแหน่งระดับปฏิบัติการ ๖ อัตรา ฉะนั้น กรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งเกษตรและสหกรณ์จังหวัด ซึ่งเป็นหัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัด หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ และโดยที่ตำแหน่งดังกล่าวเป็น ตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการตามกฎหมายระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จะต้องแต่งตั้งจากข้าราชการในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวง ซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าหัวหน้ากองหรือ เทียบเท่าตามมาตรา ๔๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไข เพิ่มเติม เป็นผู้รักษาราชการแทน ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ไม่อาจอาศัยอำนาจตามความ ในมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม แต่งตั้งข้าราชการจากส่วนราชการอื่นนอกสำนักงานปลัดกระทรวงเป็นผู้รักษาราชการแทนในตำแหน่งเกษตร และสหกรณ์จังหวัดสมุทรสาครได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ



(นางอารีย์พันธ์ เจริญสุข)

รองเลขาธิการ ก.พ.ร.

ปฏิบัติราชการแทนเลขาธิการ ก.พ.ร.

กองกฎหมายและระเบียบราชการ

โทร. ๐ ๒๓๕๖ ๙๙๙๙ ต่อ ๘๘๘๓

โทรสาร ๐ ๒๒๘๑ ๘๒๓๐